

Dato: 25. juni 2013

Udvalget for Landdistrikter og Øer

**Ministeren for by, bolig og landdistrikters endelige besvarelse af spørgsmål nr. 118
ULØ, alm. del. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Flemming Damgaard Larsen (V)**

Spørgsmål nr. 118:

Ministeren bedes oversende udvalget en oversigt over de statslige puljer, tilskudsordninger og alle øvrige midler, der kan ansøges, og som er rettet mod henholdsvis småøer og landdistrikter iøvrigt, med angivelse af hver af disses provenustørrelse i 2013.

Svar:

Ministeriet for By, Bolig og Landdistrikter råder over følgende puljer, tilskudsordninger og øvrige midler, der kan ansøges og som er rettet mod henholdsvis småøer og landdistrikterne i øvrigt.

Byfornyelse.

Den årlige ramme findes på finansloven, kt. 14.53 Byfornyelse

Alle kommuner har mulighed for at få del i den ordinære ramme til bygningsfornyelse m.v., som kan anvendes i såvel landdistrikter som i byer. Der kan på landsplan meddeles tilsagn på op til 181,9 mio. kr. i 2013.

For landdistrikter og småbyer gælder særlige regler for disse midler, idet kommunerne har mulighed for at støtte nedrivning af tomme erhvervsbygninger i byer med færre end 3000 indbyggere. Endvidere har kommunerne mulighed for at opkøbe ejendomme og for at yde tilskud til fjernelse af ophobet skrot og affald på ejendomme beliggende i åbent land eller byer med færre end 3000 indbyggere. Det kan tilføjes, at den statslige refusion, som normalt udgør 50 pct., er forhøjet i småbyer og åbent land. Den statslige refusion for kommunale byfornyelsesudgifter til istandsættelse af beboelse, nedrivning af beboelse, opkøb af ejendomme samt fjernelse af skrot og affald i byer med færre end 3000 indbyggere samt i det åbne land udgør 60 pct. Den statslige refusion til kommunale udgifter til nedrivning af erhvervsbygninger i byer med færre end 3000 indbyggere udgør ligeledes 60 pct.

Områdefornyelse

Alle kommuner kan søge om støtte til gennemførelse af områdefornyelse i store såvel som små byer. En forudsætning for støtten er, at området rummer en flerhed af væsentlige problemer.

Af den årlige udgiftsramme til byfornyelse kan op til 100 mio. kr. anvendes som støtte til områdefornyelse og bygningsfornyelse i områderne.

Fordelingen sker efter konkrete ansøgninger fra kommunerne, og efter ministeriets skønsmæssige vurdering af behovet for støtte og ud fra udvælgelseskriterier, der er fastsat ved bekendtgørelse.

De små byer (under 10.000 indbyggere) tildeles forlods 35 mio. kr. til områdefornyelse og 40 mio. kr. til bygningsfornyelse i disse områder.

Kommunen skal selv bidrage med mindst det dobbelte af statens støtte.

Oplysning og vejledning samt udredning og forsøg vedrørende byfornyelse.

I 2013 er afsat i alt 10,3 mio.kr. til igangsættelse af projekter om oplysning og vejledning samt udredning og forsøg vedrørende byfornyelse samt forbedring af byer og boliger.

Ministeriet udmelder en gang årligt temaer, hvor indenfor der ønskes igangsat projekter.

Alle har mulighed for at søge om støtte. Midlerne fordeles skønsmæssigt ud fra offentliggjorte kriterier. Målet med forsøgsmidlerne er, at der sker en fortsat metodeudvikling og afprøvning af nye, innovative indsatser, som fremmer udviklingen af vores byer og boliger.

LAG-indsatsen

Der er i Danmark etableret 57 lokale aktionsgrupper (LAG) under henholdsvis landdistriktsprogrammet og fiskeriudviklingsprogrammet for perioden 2007-2013. Hver af disse grupper er tildelt et administrationsbudget og en projektramme inden for hvilken, gruppen kan indstille projekter til tilskud til at skabe nye arbejdspladser og attraktive levevilkår i landdistrikterne og til udvikling i fiskeriområderne.

Tabellen viser de årlige rammer til drift af LAG og til tilskud til projekter. Driften under landdistriktsprogrammet kan udgøre op til 20 % af rammen, og mellem 10 og 20% af rammen under fiskeriudviklingsprogrammet.

Rammerne for 2013 er som følger:

Landdistriktsprogrammet	
LAG i yder- og landkommuner	95 mio. kr.
LAG i mellemkommuner	13,5 mio. kr. EU-midler, der samfinansieres af nationale offentlige midler fra kommuner, regioner m.v.
Områdefornyelse og landdistriktspuljen	Der er mulighed for at samfinansiere projekter under områdefornyelse og landdistriktspuljen med EU-midler fra programmet. Der er ikke aftalt årlige rammer for denne samfinansiering.
Fiskeriudviklingsprogrammet	
LAG i fiskeriområder	16 mio. kr. Herudover kommer 10 mio. kr. EU-midler, der samfinansieres med tilsvarende nationale offentlige midler fra kommuner, regioner m.v.

Landdistriktpuljen

Den årlige ramme findes på finanslovens, kt. 14.71.03 Pulje til forsøgsvirksomhed i landdistrikterne. Landdistriktpuljen sigter på at skabe ny aktivitet gennem forsøg, forskning og information, samt at give inspiration til lignende projekter og aktiviteter andre steder i landet. Puljen er i 2013 på 22,7 mio. kr.

Af disse midler går 2,6 mio. kr. til Center for Landdistriktsforskning ved Syddansk Universitet, 950.000 kr. til Landdistrikternes Fællesråd og 1,1 mio. kr. til Sekretariatet for Sammenslutningen af Danske Småøer.

Gennem puljen ydes endvidere støtte til tre overordnede typer projekter: Forsøgsprojekter i landdistrikterne, forsøgsprojekter på de små øer samt forsknings- og informationsprojekter.

Følgende ministerier oplyser, at de har de nedenfor anførte puljer, tilskudsordninger eller andre midler, der kan ansøges, og som er rettet mod henholdsvis småøer og landdistrikter i øvrigt.

Transportministeriet oplyser om følgende puljer:

Pulje til forbedringer af den kollektive trafik i yderområder

Med Aftale om takstnedsættelser og investeringer til forbedring af den kollektive trafik af 12. juni 2012 blev der oprettet en pulje på 57 mio. kr. årligt i hvert af årene 2013-2017 til forbedringer af den kollektive trafik i yderområderne.

Støtten ydes med henblik på at understøtte udviklingen af nye ruter m.v. Der kan fra puljen søges om midler til driftsstøtte, herunder opstartsomkostninger. Det statslige tilskud til drift kan dog højst ydes i en periode på op til 2 år. Der kan endvidere søges om midler til investeringer i infrastruktur, der bidrager til at gøre den kollektive trafik i yderområderne bedre.

Ansøgere skal bidrage med samme beløb, som der søges om. Ansøgningsberettigede er kommuner, regioner og trafikselskaber.

Der er ansøgningsfrist 1. februar i hvert af årene 2013-2017. I 2013 er der 58 mio. kr. (pl-13) til uddeling.

Cykelpuljen

Med Aftale om en grøn transportpolitik af 29. januar 2009 blev parterne (S, RV, SF, V, K, DF, LA) enige om at afsætte 1 mia. kr. til fremme af cyklismen i Danmark i perioden 2009-2014. Puljen udmøntes årligt, som oftest i første halvår.

Omkring 30 pct. af puljen bruges på cykelstier langs statsvejene, mens de resterende omkring 70 pct. går til medfinansiering af især kommunale cykelprojekter efter en ansøgningsrunde.

For medfinansieringsprojekterne gælder det, at puljen typisk finansierer 40 pct. af et givent projekt. Projekterne er ofte anlægsprojekter, men kan også være kampagner, ny viden mv.

Puljen har finansieret projekter over hele landet, både i landdistrikter og i byerne. Statsvejene ligger ofte i mindre tæt befolkede områder, så projekter på statsvejene vil ofte komme landdistrikter til gode. Der var ansøgningsfrist til puljen den 13. april 2013. Det fremgår af FL13, at der er ca. 156 mio. kr. til udmøntning i 2013.

Pulje	Frist for ansøgning	Mio. kr. i 2013
Pulje til forbedringer af kollektiv trafik i yderområder	1. februar (2013-2017)	58
Cykelpuljen	13. april i 2013 (fristen varierer, men ligger som regel i foråret)	156

Pulje til kystbeskyttelse på småøer

Der har desuden på finansloven i 2010-2012 været afsat 4 mio. kr. årligt i en pulje til kystbeskyttelse på småøer, der skulle understøtte indsatsen for nyanlæg, genopretning og udvidelse af eksisterende kystbeskyttelses anlæg og diger. Midlerne har efter ansøgning til Kystdirektoratet været politisk udmøntet. Der er ikke afsat midler i puljen på finansloven for 2013.

Klima-, Energi- og Bygningsministeriet oplyser om følgende støtteordninger:

Projekt "Samsø som Fossilfri ø".

Med energiaftalen af marts 2012 blev der bl.a. aftalt et beløb på 9 mio. kr. til Samsø Energiakademi til anvendelse i årene 2012-15. Beløbet skal anvendes til at arbejde for, at Samsø kan blive fossilfri i 2030. Beløbet på 9 mio. kr. er fordelt med 2 mio. kr. i 2012, og 2,5 mio. kr. i hvert af årene 2013-15. Samsø Energiakademi har etableret et "Fossilfri ø"-sekretariat, som står for anvendelsen af hovedparten af midlerne. Sekretariatet varetager opgaver vedr. planlægning, projektstyring, opgaveløsning samt videnopsamling og videndeling. Herudover anvendes en del af midlerne til en "Fossilfri ø"-arbejdsgruppe samt til projektmøder og konferencer.

Henvendelse vedr. tilskud fra midlerne kan rettes til Fossilfri Ø-sekretariatet på Samsø (<http://energiakademiet.dk/fossilfri-o/>).

Øvrige bemærkninger:

Energistyrelsen er bekendt med en række særpuljer/tilskudsordninger under andre ministerier og i relation til EU, der eventuelt kan være af interesse i forbindelse med besvarelsen af spørgsmålet. Disse tilskudsmuligheder omfatter bl.a.:

EU uddeler i 2013 31 mio. euro (ca. 230 mio. kr.) til projekter, der handler om Eco-Innovation. Der er ansøgningsfrist den 5. september (se yderligere oplysninger her: http://ec.europa.eu/environment/eco-innovation/apply-funds/call-proposal/index_en.htm).

Region Sjælland har etableret et sekretariat, som skal hjælpe kommunerne med udrulningen af ny effektiv og vedvarende energiteknologi. Det samlede budget for perioden 2012-15 ventes at udgøre 465 mio. kr. (se yderligere oplysninger her: <http://www.zealandsdenmark.eu/11752/246>).

Ministeriet for Fødevarer og Landbrug oplyser følgende:

Afgrænsning

- Ordninger med national medfinansiering i FVM, dvs. der er ikke medtaget puljer, hvor EU-midler under f.eks. Landdistriktsprogrammet er stillet til rådighed for anden national medfinansiering, f.eks. fra landbrugets fonde, kommuner mv. samt MBBL og MIM.
- De angivne beløb er afsatte bruttobevillinger til rådighed, jf. FL 2013
 - Der er ikke taget hensyn til/foretaget skøn over, i hvilket omfang bevillingerne rent faktisk udnyttes i 2013
 - Bruttototal dvs. inkl. EU-delen
- Ordninger under EU's fælles landbrugspolitik er ikke medtaget – bortset fra de dele af Art. 68-programmet, der kan sammenlignes med ordningerne under landdistriktsprogrammet.

Landdistriktsprogrammet

Ordningerne under Landdistriktsprogrammet (LDP) er direkte og indirekte målrettede aktiviteter i landdistrikterne. Støtteordningerne er EU-medfinansieret med 50-75 pct. af tilskuddet til

støttemodtagerne således, at den nationale udgift udgør 50-25 pct. af tilskuddet under de enkelte ordninger. Der ydes tilskud til 1) Arealbaserede ordninger, dvs. ordninger hvor tilskuddet ydes til det/de pågældende arealer og 2) Projektordninger, hvor der ydes tilskud til gennemførelse af en bred vifte af projekter i landdistrikterne. Den statslige medfinansiering kommer fra FVM, MIM og MBBL.

Særligt vedrørende tilskud til småøer

Generelt er alle ordninger under landdistriktsprogrammet tilgængelig for ansøgere på øerne såfremt støttebetingelserne i øvrigt kan opfyldes. "Ø-støtteordningen" er dog forbeholdt landmænd på 31 små og mellemstore øer, jf. beskrivelsen nedenfor.

EFF-programmet

Fødevareministeriets midler under fiskeriudviklingsprogrammet, som medfinansieres af EU- midler fra den Europæiske Fiskerifond, anvendes i princippet over hele landet, hvor der er relevante aktiviteter inden for fiskeri og akvakultur. Fiskeri-LAG-midlerne, som hører under MBBL, anvendes i de udpegede fiskeriområder og dermed i landdistrikter.

De øvrige midler anvendes ligeledes hovedsageligt i landdistrikter. Det drejer sig især om tilskud til investeringer inden for fiskeri og akvakultursektoren og om generelle projekter om udvikling, afsætning og bæredygtighed inden for sektoren.

Efter aftale mellem Fødevareministeren og de fødevarepolitiske ordførere er afsat i alt 217,6 mio. kr. til indsatserne i 2013. Heraf er 116,8 mio. kr. EU-midler. Den nationale statslige finansiering er fordelt med 8 mio. kr. fra MBBL, 33 mio. kr. fra Miljøministeriet og 59,8 mio. kr. fra Fødevareministeriet.

Art. 68 – programmet

Art. 68 programmet er 100 pct. EU-medfinansieret under den fælles landbrugspolitik. Der ydes LDP-lignende tilskud til arealer og projekter med henblik på beskyttelse af miljøet mv.

Oversigt over ordninger

Tilskudsordning, Program	Midler i 2013 (mio. kr.)
<u>Arealtilskud, LDP</u>	
<i>Ugunstigt stillede områder (Ø-støtteordningen)</i> Udligningsgodtgørelse/ha., der beregnes på baggrund af hele bedriftens jordbrugsmæssigt drevne areal. Støtten kompenserer for særlige ulemper for landbrugsdrift.	11,4
<i>Miljøvenlige jordbrugsforanstaltninger.</i> Tilskud til pleje af græs- og naturarealer på private og statslige arealer. Måltrettet mod Natura 2000-arealer, som er særligt følsomme naturområder. Derudover ydes tilskud til pleje af arealer uden for Natura 2000-områder med særlig prioritet til de beskyttede naturtyper under naturbeskyttelseslovens § 3 (enge, heder, moser, overdrev mv.).	338,8
<i>Obligatoriske randzoner.</i> Tilskud til etablering af obligatoriske randzoner langs vandløb mv. <i>Ordningen gennemføres ikke for 2013. Der forventes gennemført en national de minimis ordning.</i>	95,6

<i>Økologitilskud.</i> Tilskud til førstegangsomlægning af arealer til økologisk produktion	28,4
<u>Projektordninger, LDP</u>	
<i>Udvikling i primært landbrug</i> (miljøteknologi, demonstrations- og udviklingsprojekter, biomasse mv.). Tilskud til anvendelse af nye miljø- og klimavenlige teknologier i det primære landbrugserhverv med henblik på at øge produktiviteten og samtidig have en positiv effekt for natur, miljø og klima på bedriftsniveau.	229,0.
<i>Økologivision, investeringsstøtte.</i> Investeringer på økologiske primærbedrifter for at fremme effektive og værdiskabende produktionsformer inden for økologien. Midlerne prioriteres til de dele af den økologiske sektor, der har det største uudnyttede vækst- og udviklingspotentiale. 24 mio. af rammen er videreført fra 2012.	64,0
<i>Udvikling i forarbejdningssektoren.</i> Tilskud til investeringer, som kan understøtte den teknologiske udvikling i fødevarerindustrien med henblik på at styrke produktivitet og værdiskabelse. Delvis øremærkning til forarbejdning af økologiske råvarer. Pga. lavere EU-medfinansiering 33,2 i stedet for 43,2 mio.	33,2
<i>Økologifremme.</i> Tilskud til fremme af produktion og afsætning af økologiske fødevarer, der bl.a. omfatter informations- og markedsføringsaktiviteter, inkl. eksportfremme, rejsehold, omlægningstjek, ERFA-grupper, der fremmer nyetablering og omlægning til økologi blandt jordbrugere, samt omstilling af offentlige køkkener til økologi.	83,0
<i>Miljø- og naturprojekter.</i> Tilskud til projekter inden for planlægning, etablering af græsningsselskaber, etablering af adgangsforhold, jordfordeling, lavbundslande, dyrevelfærdstiltag som led i projekter om naturpleje og engangstilskud i forbindelse med tiltag til beskyttelse af natur og miljø samt landskabelementer.	35,4
<i>Plantegenetiske ressourcer.</i> Tilskud til demonstrationsprojekter vedr. danske bevaringsværdige plantegenetiske ressourcer, gamle plantesorters egnethed til miljøvenlig drift mv..	4
<u>Artikel 68, EU-program</u>	
<i>Miljøstøtte (artikel 68)</i> <u>Arealtilskud</u> til ekstensivt landbrug og pleje af EU-støtteberettigede samt støtte til afgrødevariation græsarealer. <u>Projekttilskud</u> til etablering og produktion af flerårige energiafgrøder og etablering af økologiske frugttræer og bærbuske	229
<u>Fiskeriudviklingsprogrammet (EFF- programmet)</u>	
<i>Akse 1:</i> Foranstaltninger for fiskerflåden, yngre fiskere	13,8
<i>Akse 2:</i> Akvakultur, økologisk akvakultur, innovativ forarbejdning af fiskeri- og akvakulturprodukter	52,4
<i>Akse 3:</i> Foranstaltninger af fælles interesse, fiskerihavne og vandløb	113,8
<i>Akse 4:</i> Bæredygtig udvikling af fiskeriområder	26,0

Akse 5: Teknisk bistand	11,6
<u>EU-støttet nationalt biavlprogram</u>	
<i>Projektstøtte til udvikling af biavl(3-årigt EU-Program med 50 pct. EU-medfinansiering). Støtte til at forbedre produktionen og afsætningen af biavlsprodukter i EU (faglig bistand, bekæmpelse af varroatose, rationalisering af stadeflytning, forvaltning af genoprettelsen af bibestanden og samarbejde vedrørende programmer for forskning inden for biavl og biavlens produkter)</i>	<i>7,8 (for hele programperioden 2013-2015)</i>

Miljøministeriet oplyser, at ministeriet har en række ordninger, som er rettet mod naturen. Selvom de ikke direkte er målrettet småøer og landdistrikter i øvrigt, ligger naturen typisk i disse områder, hvorfor hovedparten af midlerne anvendes her.

De relevante ordninger og bevillinger i 2013 fremgår af tabel. Samlet set er der 539 mio. kr. i 2013 inden for Miljøministeriets ressort, som er rettet mod naturen.

EU-program	Ordning	Mio. kr. i 2013
LDP	Kommunale vådområder og ådale	110
LDP	Tilskud til skovbrugsforanstaltninger	62
LDP	Ophør med vandløbsvedligehold	56
LDP	Naturforvaltning	51
LDP	Lodsejererstatninger	43
LDP	Sikring af skov	42
LDP	Bæredygtig skovdrift	10
LDP, i alt		375
FFP	Vandløbsrestaurering	78
LIFE+	Naturforvaltningsprojekter	53
	Nationalparker	23
Samlede ordninger rettet mod naturen		529

Landdistriktsprogrammet

Størstedelen af Miljøministeriets midler, 375 mio. kr. i 2013, ligger inden for Landdistriktsprogrammet (LDP), som administreres af Fødevareministeriet og medfinansieres med EU-midler med mellem 55% og 75%.

Kommunerne kan ansøge om tilskud til at etablere *vådområder og ådale* for at reducere udvaskningen af kvælstof og fosfor.

Inden for *Tilskud til skovbrugsforanstaltninger* kan lodsejere ansøge om tilskud til privat skovrejsning på landbrugsjord og pleje af kulturerne i en periode. Endvidere kan der ydes tilskud til skovejere for at gennemføre forskellige foranstaltninger til fordel for naturen.

Ophør med vandløbsvedligehold bruges til kompensation af lodsejere som følge af nedsat dyrkningsværdi på arealer, som periodevis oversvømmes som følge af ændret

vandløbsvedligeholdelse. Derudover kan kommuner ansøge om tilskud til forundersøgelser vedrørende ændret vandløbsvedligeholdelse.

Lodsejere, kommuner og andre interessenter kan ansøge om tilskud i ordningen *Naturforvaltning* til nødvendige anlæg i tilknytning til projekter og pleje inden for Natura 2000- områderne og til nødvendige forundersøgelser i forbindelse med disse anlæg.

Til ordningen *Lodsejererstatninger* kan private lodsejere og forpagtere ansøge om kompensation i forbindelse med gennemførelse af naturprojekter i Natura 2000-områder.

Inden for *Sikring af skov* kan skovejere ansøge om kompensation, hvis de indgår en aftale om sikring af skovarealer i overensstemmelse med Natura 2000-planer.

Inden for *Bæredygtig skovdrift* kan private skovejere ansøge om tilskud til foranstaltninger, der fremmer biodiversiteten i skove uden for Natura 2000-områder.

Fiskerifondsprogrammet

Derudover har Miljøministeriet en ordning til Vandløbsrestaureringer inden for Fiskerifondsprogrammet (FFP) med en bevilling på 78 mio. kr. i 2013. Dele af midlerne kommer fra EU. Kommunerne kan med denne tilskudsordning søge tilskud til fjernelse af spærringer, åbning af rørlagte strækninger og udlægning af gydegrus og sten for at forbedre de fysiske forhold i vandløb.

LIFE+

Endvidere er der LIFE+-puljen med en bevilling på 53 mio. kr. i 2013. Kontoen vedrører naturforvaltningsprojekter med EU-finansiering, hvor kommunerne kan ansøge om tilskud til udvalgte naturtyper ifm. Natura 2000-indsatserne (højmoser og heder). Afgrænsningen er fastlagt ift. hvilke muligheder, der er for støtte under Landdistriktsprogrammet.

Nationalparker

Miljøministeren opretter Nationalparker, som staten giver tilskud til. Der er en bevilling på 22,5 mio. kr. i 2013 til nationalparkerne Thy, Mols Bjerge og Vadehavet.

Følgende ministerier oplyser, at de ikke har puljer, tilskudsordninger eller andre midler, der kan ansøges, og som er rettet mod henholdsvis småøer og landdistrikter i øvrigt. Spørgsmålet giver dog for disse ministeriers vedkommende anledning til følgende bemærkninger:

Økonomi- og Indenrigsministeriet oplyser, at ministeriet hvert år udbetaler *generelle tilskud* efter § 20 og § 21 i lov om kommunal udligning og generelle tilskud til henholdsvis kommuner med mindre øer (89,7 mio. kr. i 2013) og kommuner på øer uden fast forbindelse (122 mio. kr. i 2013). Det bemærkes, at disse midler ikke kan henregnes til ansøgningsmidler, da der er tale om statslige tilskud til kommuner

Erhvervs og- Vækstministeriet oplyser, at Erhvervsstyrelsen har ikke puljer, tilskudsordninger eller andre midler, der er direkte rettet mod småøer og landdistrikter i øvrigt. Men styrelsen varetager administrationen af *programmer for EU's strukturfonde* – et program for Regionalfonden og et for Socialfonden.

Programmerne dækker hele landet og perioden 2007-13. Kompetencen til indstilling af strukturfondsprojekter ligger hos Vækstfora. Det er således muligt for ansøgere fra småøer og landdistrikter at søge Vækstfora om disse fonde, blot projekternes indhold ligger inden for rammerne af programmerne og de regionale erhvervsudviklingsstrategier.

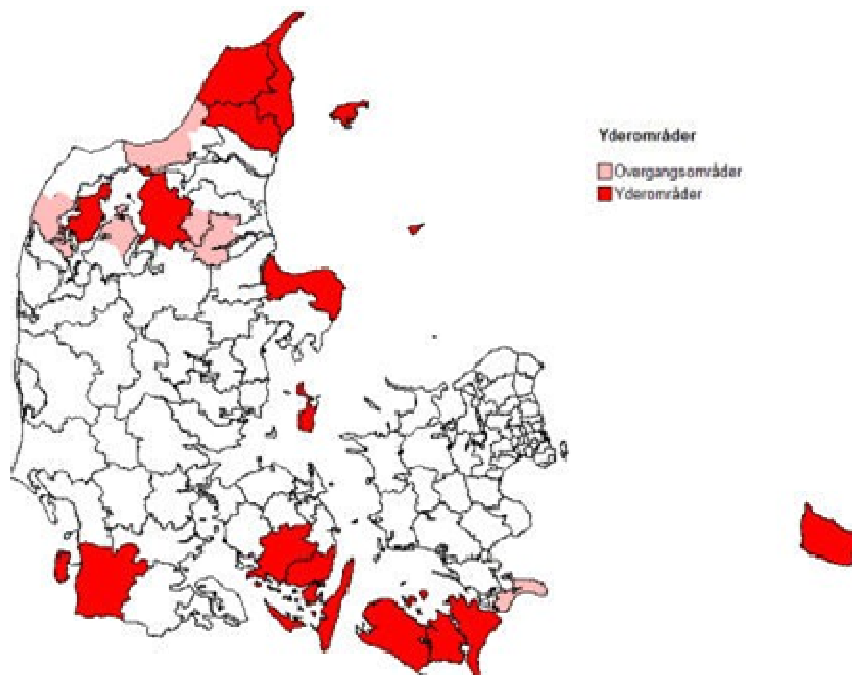
Regionalfondsprogrammets formål er at styrke den regionale konkurrenceevne og beskæftigelse ved at forbedre vækstvilkårene inden for de tre indsatsområder: Innovation, iværksætteri og anvendelsen af ny teknologi

Socialfondsprogrammets formål er at kvalificere og udvide arbejdsstyrken inden for de fire indsatsområder: Iværksætteri, uddannelse, innovation og anvendelsen af ny teknologi for at skaffe danske virksomheder adgang til kvalificeret arbejdskraft.

I forbindelse med godkendelsen af programmerne blev det fastlagt, at 35 % af midlerne skal anvendes til gavn for landets yderområder (og overgangsområderne) under ét. Yderområderne er i denne sammenhæng 16 kommuner, herunder de 27 småøer (se figur 1). Ved udgangen af 2012 lå den samlede yderområdeandel opgjort på tværs af alle projekter på godt 35 pct. Dertil kommer, at der som en enkelt undtagelse i regionalfondsprogrammet er valgt at åbne mulighed for, at enkeltvirksomheder kan søge støtte, hvis disse er hjemmehørende på de 27 danske småøer, samt Læsø, Ærø, Samsø, Bornholm, Langeland samt Lolland Kommune.

Dette er sket af hensyn til de særligt vanskelige vilkår for virksomheder i Danmarks yderste områder. Virksomheder på øerne kan fx få støtte til anlægsinvesteringer.

Figur 1: Yderområder 2007-2013 (16 kommuner)

Kilde: Erhvervsstyrelsen

Ved udgangen af 2012 var der udisponerede midler for ca. 94 mio. kr. under regionalfondsprogrammet og 162 mio. kr. under socialfondsprogrammet. Disse resterende midler forventes disponeret inden udgangen af 2013.

Ministeriet for Forskning og Videregående Uddannelser oplyser, at der er initiativer, herunder innovationsinitiativer, som er målrettet de nævnte områder - hertil kommer puljer, der er direkte målrettet Bornholm.

Innovationsinitiativer

Det vurderes, at innovationsnetværk i høj grad kommer disse geografiske områder til gode. Som et led i regeringens vækstpartnerskabsaftaler med regionerne er der oprettet et Forum for klynge- og netværksindsatsen i Danmark bestående af fem ministerier og de seks regionale vækstfora. Der er således fokus på at sikre en balance i udviklingen af regionalt, nationalt og internationalt stærke klyngeorganisationer og understøttelse af klyngekabelse lokalt og regionalt. Klynge – og netværksorganisationerne modtager typisk medfinansiering fra enten stat, regioner og/eller kommuner afhængig af deres fokus. Uddannelsesministeriet støtter 22 nationale innovationsnetværk. Heraf er 7 sekretariater lokaliseret uden for landets fire storbyområder. I gennemsnit deltager 265 virksomheder og 18 enheder fra videninstitutioner i hvert netværk, idet i gennemsnit 80 procent af virksomhederne i innovationsnetværkene ligger 150 kilometer i radius fra sekretariatet, og godt 80 procent af virksomhederne er SMV'er.

På finansloven for 2013 forventes der under § 19.74.01.75. Samarbejde om innovation og vidensspredning brugt 64,2 mio. kr. til innovationsnetværk

For så vidt angår *videnkupon-ordningen*, der skal fremme samarbejdet mellem små og mellemstore virksomheder og forsknings- og videninstitutioner med henblik på at udvikle virksomhedernes innovations- og udviklingskapacitet fordeles ca. 72 % i Danmarks landdistriktskommuner. Videnkupon er i 2013 finansieret dels af finansloven og dels af forskningsreserven. Ordningen forventer at udmønte omkring 45 mio. kr. i 2013.

For så vidt angår *Videnpilot-ordningen* har Styrelsen for Forskning og Innovation sikret en spredning af videnpilotprojekter i virksomheder i både landdistriktskommuner og bykommuner via de regionale partnerskabsaftaler og en løbende dialog og information af de kommunale og lokale erhvervsråd. For indeværende fordeles ca. 70 % af midlerne i Danmarks landdistriktskommuner og i forbindelse med nye midler styrkes informationsindsatserne i forhold til kommunerne i landdistrikterne gennem en lang række møder rundt omkring i landet. Styrelsen for Forskning og Innovation pålægges et særligt ansvar for i 2013 at mobilisere yderkommuner til at bruge ordningen. Der er således allerede aftalt et oplysningsmøde på Bornholm. I regeringens finanslovsforslag til finansiering af videnpilot-ordningen er der afsat 52,9 mio. kr. for 2013.

Faste tilskud til Bornholm

Udover ovennævnte innovationsinitiativer yder Ministeriet for Forskning, Innovation og Videregående Uddannelser tilskud til uddannelsesinstitutioner, der forlægger undervisningsaktiviteter mv. til Bornholm, eller uddannelsesinstitutioner, der medvirker til de forlagte undervisningsaktiviteter mv., til de ekstraordinære udgifter forbundet med uddannelsesaktiviteten. Bevillingen andrager årligt 2,7 mio. kr.

Endvidere ydes et særligt driftstilskud til den selvejende institution Bornholms Akademi, der har til formål "at understøtte en regional uddannelses- og forskningsindsats i overensstemmelse med de regionale behov og i samarbejde med både regionale og lokale uddannelses- og forskningsinstitutioner" på Bornholm. Der er dog ikke tale om en pulje, der kan ansøges, men om et fast driftstilskud, som årligt andrager ca. 1,3 mio. kr.

Herudover har Uddannelsesministeriet siden 2003 ydet tilskud til "Bornholmske vækstinitiativer". Tilskuddet bygger på en aftale indgået i 2002 mellem ministeriet og Bornholms regionskommune

(BRK). Aftalen udløb i 2009, men blev med tilsagn af 12. januar 2010 forlænget for perioden 2010-13. I regeringens finanslovforslag er der afsat 5,9 mio. kr. for 2013.

Bevillingen gives som et tilsagn til Bornholms Regionskommune, som giver midlerne videre som tilskud til Center for Regional- og Turismeforskning (CRT). På vegne af BRK står CRT for udførelsen af en række projekter, der kan betegnes som strategisk vigtige for at sikre en videnskabelig udvikling af Bornholms regionale økonomi og for opbygningen af et institutionelt forskningsmiljø. Uddannelsesministeriet og BRK godkender centerets årlige handlingsplaner.

Professionshøjskolernes institutionstilskud

En andel af professionshøjskolernes institutionstilskud udmøntes på baggrund af professionshøjskolernes regionale dækningsområde.

Professionshøjskolernes institutionstilskud andrager knap 119 mio. kr. og den del af institutionstilskuddet, der er målrettet professionshøjskoler med de største udfordringer i forhold til at oprette et dækkende uddannelsesudbud i dækningsområdet udgør ca. 15 pct.

Skatteministeriet oplyser, at ministeriet ikke råder over statslige puljer, tilskudsordninger eller øvrige midler, der kan ansøges og som er rettet mod henholdsvis småøer og landdistrikter i øvrigt. Ministeriet oplyser i forbindelse med spørgsmålet, at der gælder særlige regler om forhøjet befordringsfradrag for pendlere, der er bosat i særligt udpegede kommuner (udkantskommuner).

Beskæftigelsesministeriet oplyser, at der under ministeriet ikke er puljer, tilskudsordninger mv., der alene kan søges af småøer og landdistrikter. Der er dog en række ordninger med socialt og beskæftigelsesorienteret sigte, som også kan søges af foreninger, kommuner, virksomheder mv. i de pågældende områder. Det drejer sig om følgende ordninger:

Økonomisk støtte til arbejdsmiljørådgivning (FL13 kt.17.21.14.10)

Puljen er en refusionsordning, hvorefter der kan ydes 50 pct. refusion af udgifter til dokumenterede udgifter til arbejdsmiljørådgivning for offentlige og private virksomheder i særligt nedslidningstruede brancher. Virksomheder kan få økonomisk støtte, hvis de søger rådgivning om, hvordan de kan mindske antallet af arbejdsulykker, forbedre det psykiske arbejdsmiljø eller nedbringe antallet af medarbejdere, der overbelaster muskler og skelet.

Puljen er afsat som led i målretningen af Fonden for forebyggelse og fastholdelse (tidl. Forebyggelsesfonden). Puljen er i 2013 på 10 mio. kr.

Central pulje til en særlig beskæftigelsesindsats (FL13 kt. 17.41.12.20)

Fra puljen kan støttes et bredt spektrum af beskæftigelsesrettede projekter.

Der kan ansøges løbende til puljen. Puljen er i 2013 på 3,2 mio. kr.

Beskæftigelsesministeren forestår anvendelsen af den centrale pulje efter indstilling fra De regionale beskæftigelsesråd.

Indsats ved større afskedigelser (FL13, kt. 17.46.14.10)

De regionale beskæftigelsesråd kan inden for rammerne af bevillingen iværksætte initiativer til at sikre en hurtig og aktiv indsats i forbindelse med større virksomhedslukninger eller større afskedigelser af stor betydning for et lokalområde. På underkontoen er mulighed for at yde tilskud i opsigelsesperioden.

Puljen administreres af beskæftigelsesregionerne efter ansøgning. Puljen er i 2013 på 11,8 mio. kr.

Supplerende varslingsindsats (FL13, kt. 17.46.14.20)

De regionale beskæftigelsesråd kan inden for rammerne af bevillingen iværksætte initiativer til at sikre en hurtig og aktiv indsats i forbindelse med større virksomhedslukninger eller større afskedigelser af stor betydning for et lokalområde. På underkontoen er mulighed for at yde tilskud efter fratræden. Puljen administreres af beskæftigelsesregionerne efter ansøgning. Puljen er i 2013 på 10,0 mio. kr.

Regional pulje til jobrettet opkvalificering (FL13, kt. 17.46.16.10 og 17.46.16.15)

Puljen er målrettet langtidsledige eller dagpenge- og kontanthjælpsmodtagere, som efter beskæftigelsesregionernes vurdering er i særlig risiko for langtidsledighed. Indsatsen skal være målrettet områder med gode jobmuligheder.

Puljen administreres af beskæftigelsesregionerne efter ansøgning. Puljen er i 2013 på 31,3 mio. kr.

Opkvalificerende læse-, skrive- og regnekurser for over 30-årige (FL13 kt. 17.46.16.20)

Puljen kan bruges til at give tilskud til jobcentrenes udgifter til opkvalificerende læse-, skrive- og regnekurser for dagpenge- og kontanthjælpsmodtagere over 30 år, som ikke har en ungdomsuddannelse.

Puljen administreres af beskæftigelsesregionerne efter ansøgning. Puljen er i 2013 på 25,5 mio. kr.

Opkvalificerende læse-, skrive- og regnekurser for under 30-årige (FL13, kt. 17.46.27.30)

Puljen kan bruges til at give tilskud til jobcentrenes udgifter til opkvalificerende læse-, skrive- og regnekurser for unge under 30 år, som ikke har en ungdomsuddannelse.

Puljen administreres af beskæftigelsesregionerne efter ansøgning. Puljen er i 2013 på 26,0 mio. kr.

Job- og opkvalificeringspakker til bogligt svage unge (FL13, kt. 17.46.70.45)

Bevillingen kan bruges til at give bogligt svage unge under 30 år bedre mulighed for opkvalificering, når de får et job på almindelige vilkår eller bliver ansat med løntilskud på det private arbejdsmarked. Det vil senere blive udmeldt, hvordan puljen udmøntes i 2013. Puljen er i 2013 på 5,1 mio. kr.

Fagpilotordning (FL13, kt. 17.46.71.10)

Ordringen indebærer, at små og mellemstore virksomheder kan få tilskud i mindst seks måneder og højst 12 måneder til at ansætte en ung nyuddannet håndværker under 30 år.

Ansøgningerne behandles i den rækkefølge, de modtages. Puljen er i 2013 på 7,0 mio. kr.

Jobrotation (FL13, kt. 17.46.75.10)

Offentlige og private arbejdsgivere kan søge Arbejdsmarkedsstyrelsen om jobrotationsydelse fra de lokale jobcentre. Formålet med ordningen er at give beskæftigede, der har en kortere eller mellemlang videregående uddannelse (KVU og MVU) mulighed for at opkvalificere deres uddannelse og samtidig give ledige mulighed for at komme ind på arbejdsmarkedet. Ansøgere kan være private, kommunale og statslige institutioner.

Ansøgningerne behandles i den rækkefølge, de modtages. Puljen er i 2013 på 89,4 mio. kr.

Bekæmpelse af ungeledighed (FL13, kt. 17.49.19.10)

Bevillingen kan bl.a. anvendes til større forsøg og mindre lokale projekter, der afprøver en målrettet, aktiv indsats for unge ledige i matchgruppe 2 og 3. Formålet er at igangsætte initiativer, der målrettet kan bekæmpe ledigheden blandt unge, herunder at fastholde unge i uddannelse.

Det har været afholdt ansøgningsrunde i 2012, der omfatter perioden 2012-2014.

Bevillingen er i 2013 på 35,4 mio. kr.

Brobygning til uddannelse (FL13, kt. 17.49.19.20)

Puljens formål er at udvikle, etablere og iværksætte brobygningsforløb, hvor unge får mulighed for at blive indsluset på en erhvervsskole, f.eks. i form af et for-forløb på en konkret uddannelse. Brobygning

kan etableres til såvel erhvervsskoler som til øvrige uddannelsesinstitutioner, som f.eks. VUC. Målgruppen for brobygningsforløbene er unge dagpenge- og kontanthjælpsmodtagere uden en erhvervskompetencegivende uddannelse.

Det har været afholdt en samlet ansøgningsrunde vedr. bekæmpelse af ungeledighed for perioden 2012-2014. Puljen er i 2013 på 31,0 mio. kr.

Praktikkonsulenter(FL13, kt. 17.49.19.30)

Der kan gennem puljen ydes tilskud til ansættelse af praktikkonsulenter på erhvervsskolerne, der skal hjælpe unge, der deltager i et brobygningsforløb, med at finde praktikpladser samt fungere som en gennemgående voksen i den unges uddannelse.

Det har været afholdt en samlet ansøgningsrunde vedr. bekæmpelse af ungeledighed for perioden 2012-2014. Puljemidlerne for 2013 udgør 10,0 mio. kr.

Opsøgende indsats overfor selvforsørgede (FL13, kt. 17.49.42.10)

Puljen har til formål at forbedre integrationen og arbejdsmarkedstilknytningen for nydanskere, der forsørges af ægtefæller. Bevillingen er afsat til initiativer, der understøtter den målrettede, opsøgende indsats over for denne målgruppe med henblik på at få flere ægtefælleforsørgede i ordinær beskæftigelse, virksomhedspraktik eller i job med løntilskud. Indsatsen har endvidere til formål at styrke ligestillingen i hjemmet og på arbejdsmarkedet.

Puljen af afsat som led i satspuljeaftalen for 2012. Puljen er i 2013 på 12,1 mio. kr.

Virksomhedskonsulenter vedrørende unge med særlige behov (FL13, kt.17.51.12.10)

Bevillingen kan anvendes til ansættelse af flere virksomhedskonsulenter i jobcentrene i udvalgte kommuner med henblik på en ekstra indsats for unge udviklingshæmmede med særlige behov. Bevillingen udgør 3,1 mio. kr. i 2013.

Rådgivning til virksomheder med fleksjobansatte med psykiske lidelser (FL13, kt. 17.51.14.30)

For at forbedre muligheden for fleksjobansættelse for personer med psykiske lidelser etableres en ordning, der giver virksomheder mulighed for rådgivning om konkrete problemstillinger og til generel bistand i forbindelse med ansættelse af mennesker i fleksjob med psykiske lidelser. Der indgås aftale med en relevant aktør, der har særlig kompetence og kendskab til målgruppen. Bevillingen udgør 5,0 mio. kr. i 2013.

Fleksjobværksteder (FL13, kt.17.51.14.40)

Der etableres et forsøg, hvor kommuner kan indgå samarbejdsaftaler med større virksomheder om at etablere fleksjobværksteder på virksomheden. Samarbejdsaftalen kan eventuelt kombineres med en aftale om, at virksomheden ansætter et bestemt antal personer i fleksjob. Der afsættes 10 mio. kr. i 2013 til forsøg med fleksjobværksteder.

Bevillingen udgør 10,0 mio. kr. i 2013.

Udvikling af den sociale indsats på det rummelige arbejdsmarked (FL13, kt.17.59.21.10.)

Bevillingen anvendes til den fortsatte udvikling af den aktive sociale arbejdsmarkedsrettede indsats og dermed indsatsen for et rummeligt arbejdsmarked, virksomhedernes sociale ansvar og en øget central indsats. Tilskudsmodtagere vil typisk være virksomheder, frivillige organisationer, andre aktører samt kommuner og anden offentlig myndighed mv. For at sikre lokalt ejerskab til projekterne kan der ske lokal medfinansiering.

Bevillingen udgør 21,6 mio. kr. i 2013.

Svage grupper i kanten af arbejdsmarkedet (FL13, kt.17.59.21.15)

Puljen støtter beskæftigelsesfremmende aktiviteter, der hjælper svagtstillede ledige med at opnå beskæftigelse. Tilskudsmodtagere kan være virksomheder, frivillige organisationer, andre aktører, forskningsinstitutioner samt kommuner og anden offentlig myndighed mv. Bevillingen udgør 11,6 mio. kr. i 2013.

Støtte til handicappede (FL13, kt. 17.59.21.20)

Puljen har til formål at yde en særlig indsats over for personer med handicap med henblik på at integrere og fastholde dem på arbejdsmarkedet. Tilskudsmodtagere kan bl.a. være virksomheder, frivillige organisationer, selvejende institutioner, andre aktører, forskningsinstitutioner samt kommuner og anden offentlig myndighed mv. Bevillingen udgør 16,0 mio. kr. i 2013.

Selvaktiveringsgrupper for seniorer (FL13, kt. 17.59.31.15)

Aktiviteten består af etablering af netværk til jobsøgning, projektudvikling, afklaring af uddannelsesbehov for målgruppen, videns- og erfaringsformidling for erhvervsaktive seniorer samt projekter til fremme af nye jobområder for seniorer, f.eks. hjemmearbejdspladser, vikarjobs og nye forretningsinitiativer. Puljen kan endvidere støtte tværgående og koordinerende aktiviteter mv., herunder kurser og landskoordinatorer. Bevillingen udgør 6,3 mio. kr. i 2013.

Social og Integrationsministeriet oplyser, at ministeriets nuværende ansøgningspuljer mv. først og fremmest afgrænses af de målsætninger inden for ministeriets ressort, som puljerne skal medvirke til at realisere og ikke som udgangspunkt af den geografiske placering af de aktiviteter, der finansieres af puljerne. Ministeriet bevilliger således midler til aktiviteter, som gennemføres i de dele af landet, som i udvalgsspørgsmålet defineres som "småøer og landdistrikter", men ministeriets puljer mv. er ikke målrettet specifikt disse områder.

På den baggrund vurderes det, at der, i relation til udvalgsspørgsmålet, ikke findes relevante puljer mv. på Social- og Integrationsministeriets ressort.

Forsvarsministeriet oplyser, at driften af Christiansø ligger under Forsvarsministeriets ressort (og finanslovsparagraf), men det er ikke en ansøgningspulje.

Ministeriet for Ligestilling og Kirke oplyser, at ministeren for ligestilling og kirke har ansvaret for fastsættelse og udmøntning af Den folkekirkelige Udligningsordning, som fortrinsvist udmøntes til landdistrikter og øer jf. nedenfor. Det skal bemærkes, at udligningsordningen hverken indeholder statslige midler, kan søges om eller er særligt rettet mod småøer og landdistrikter.

I henhold til økonomilovens § 13, stk. 1, (Lovbekendtgørelse nr. 298 af 14. marts 2013, Lov om folkekirkens økonomi), kan der ydes et tilskud til nedsættelse af kirkelige ligningsbeløb i kommunen. Det samlede tilskudsbeløb er for 2013 fastsat til 105,1 mio. kr.

Ordningen indebærer, at der udbetales et tilskud til nedsættelse af det kirkelige ligningsbeløb i kommunerne. Udligningstilskuddet beregnes ud fra følgende kriterier: Såfremt udskrivningsgrundlaget pr. kirke opgjort på kommunerne udgør mindre end 60 pct. af landsgennemsnittet, udbetales et tilskud

svarende til 35 pct. af differencen mellem på den ene side kommunens udskrivningsgrundlag i procent af landsgennemsnittet for udskrivningsgrundlag pr. kirke og på den anden side grænsen på de 60 pct. af landsgennemsnittet. Der er fastsat en bagatelgrænse, således at der ikke udbetales tilskud under 100.000 kr.

Ministeren for ligestilling og kirke fastsætter for hvert år udligningstilskuddets størrelse. Fordelingen af udligningstilskuddet foretages efter ovenstående algoritme, som tilgodeser områder med et lavt udskrivningsgrundlag pr. kirke. Rent praktisk betyder det dog, at landdistrikter og øer generelt modtager tilskuddet jf. vedlagte bilag over modtagere af udligningstilskud 2013.

Udligningstilskuddet er finansieret af fællesfondens budget. Fællesfonden er ikke en fond i juridisk forstand, men er folkekirkens fælleskasse. Fællesfonden er primært - og fuldt ud for udligningstilskuddet vedkommende – finansieret af kirkeskatten som opkræves af folkekirkens medlemmer.

Oversigt over fordeling af udligningstilskud 2013

Kommunenr.	Kommunenavn	Kirkeskat i 2012 (pct.)	Tilskud i 2012 (kr.)	Tilskud i 2013 (kr.)
326	Kalundborg	1,01%	1.090.000	1.178.000
336	Stevns	1,10%	922.000	895.000
360	Lolland	1,23%	11.381.000	11.646.000
376	Guldborgsund	1,17%	6.486.000	6.505.000
420	Assens	0,97%	661.000	909.000
430	Faaborg-Midtfyn	1,05%	1.457.000	1.682.000
480	Nordfyn	1,04%	4.644.000	4.698.000
482	Langeland	1,15%	5.241.000	5.239.000
492	Ærø	1,10%	1.221.000	1.249.000
550	Tønder	1,20%	2.866.000	3.288.000
665	Lemvig	1,27%	4.299.000	3.836.000
671	Struer	1,20%	367.000	374.000
706	Syddjurs	1,00%	3.629.000	3.447.000
707	Norddjurs	1,00%	6.045.000	5.990.000
710	Favrskov	1,03%	1.483.000	1.348.000
741	Samsø	1,50%	2.079.000	2.097.000
760	Ringkøbing-Skjern	1,05%	2.000.000	2.404.000
766	Hedensted	1,08%	596.000	622.000
773	Morsø	1,20%	8.871.000	8.941.000
779	Skive	1,00%	6.605.000	6.787.000
787	Thisted	1,28%	12.656.000	12.552.000
791	Viborg	0,95%	3.564.000	3.378.000
820	Vesthimmerland	1,18%	6.170.000	6.163.000
825	Læsø	1,30%	815.000	780.000
840	Rebild	1,20%	4.644.000	4.680.000
846	Mariagerfjord	1,15%	1.846.000	2.017.000
849	Jammerbugt	1,20%	1.495.000	1.597.000
860	Hjørring	1,19%	596.000	775.000
		-	103.729.000	105.077.000

De øvrige ministerier oplyser, at de ikke har puljer, tilskudsordninger eller andre midler, der kan ansøges, og som er rettet mod henholdsvis småøer og landdistrikter i øvrigt.

Med venlig hilsen

Carsten Hansen